

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 649/2017-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, za ktorú koná konateľ a advokát JUDr. Michal Mandzák, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 Tos 87/2017 z 12. septembra 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. októbra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 Tos 87/2017 z 12. septembra 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol, že Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) rozhodol uznesením sp. zn. 4 PP 11/2010 z 3. augusta 2017 na verejnom zasadnutí tak, že sťažovateľ ako odsúdený sa po podmienenom prepustení neosvedčil a zvyšok trestu z rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 9 T 1/2005 z 24. marca 2005 v trvaní 3 rokov, 3 mesiacov a 4 dní sa vykoná.

Sťažovateľ namieta, že sa riadne a včas dostavil na termín verejného zasadnutia 3. augusta 2017 o 11.00 h, ale aj napriek skutočnosti, že išlo o verejné zasadnutie, verejnosti a ani sťažovateľovi nebolo umožnené zúčastniť sa ho. Verejnému zasadnutiu predchádzal „informatívny výsluch“ na Okresnom súde Žilina (ako súde dožiadanom). Informatívny výsluch viedol vyšší súdny úradník Okresného súdu Žilina, pričom ním u sťažovateľa zisťoval okolnosti, ktoré mali byť predmetom verejného zasadnutia.

Proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 PP/11/2010 z 3. augusta 2017 podal sťažovateľ sťažnosť. Namietal najmä skutočnosť, že bol pozbavený práva na súd, ako i práva na obhajobu tým, že v jeho prípade súd prvého stupňa nariadil „*informatívny výsluch*“ a pri vydaní napadnutého rozhodnutia vychádzal z takéhoto dôkazného prostriedku. Informatívny výsluch nie je upravený v žiadnom ustanovení Trestného poriadku, a preto sa ide o nezákonný úkon súdu, na ktorý nie je možné prihliadnuť. Súd prvého stupňa pritom pri prijatí napadnutého uznesenia vychádzal aj zo zápisnice z informatívneho výsluchu odsúdeného, ktorý sa vykonal na Okresnom súde Žilina ako dožiadanom súde.

Krajský súd napadnutým uznesením sťažovateľovu sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

Podľa sťažovateľa krajský súd „*zlyhal v oblasti ochrany subjektívnych práv sťažovateľa (ktorý má v danom prípade aj ústavný rozmer), a to vydaním rozhodnutia, ktoré vykazuje znaky maximálnej miery arbitrárnosti a svojvôle, a ktoré nemá legitímny základ, a súčasne nim boli porušené aj základné práva sťažovateľa*“.

V prejednávanej veci bol sťažovateľ pôvodne odsúdený za sexuálne delikty, pričom dôvodom pozbavenia osobnej slobody bolo to, že v skúšobnej dobe sťažovateľ spáchal dva prečiny, ktoré vôbec nemožno hodnotiť ako násilné trestné činy. Podľa sťažovateľa v prípade skutočného súbehu trestných činov, ako je tento, je v jadre veci práve zásada

individualizácie: „*Matematické sčítanie všetkých trestov, ktoré možno uložiť za konania spáchané v období, počas ktorého nedošlo ani k žiadnemu upozorneniu, ani k prevzatíu zodpovednosti, sa najčastejšie bude môcť javiť ako neprimerané s prihliadnutím na osobu páchatel'a a okolnosti spáchania konaní, a teda nespravodlivé. Keď je trest nespravodlivý, bude mať s väčšou určitosťou za následok skôr revoltu, a teda recidívu, ako nápravu. Tým sa odôvodňuje právomoc priznaná súdu v oblasti posúdenia nevyhnutnej individualizácie a v medziach stanovených zákonom čo najlepšie skombinovať sankcie, ktoré sa uplatňujú na trestné činy spáchané počas tohto obdobia života páchatel'a.*“

Porušenie označených práv vidí sťažovateľ v tom, že „*súdy v danom prípade rozhodli bez toho, aby umožnili sťažovateľovi vypočutie súdom. Sťažovateľ sa riadne dostavil na verejné zasadnutie, na ktorom mal súd rozhodnúť o jeho osvedčení, resp. neosvedčení, avšak mu nebolo umožnené zúčastniť sa verejného zasadnutia. Vypočutie vyšším súdnym úradníkom v danom prípade predstavuje nezákonný úkon...*“

Krajský súd v Banskej Bystrici v napadnutom uznesení nereagoval na konkrétne námietky sťažovateľa (napr. nesplnené podmienky pre verejné zasadnutie, neumožnenie sťažovateľovi na jeho vypočutie a pod.), a preto je napadnuté uznesenie zjavne neodôvodnené a zaťažené arbitrárnosťou a svojvôľou.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„*1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 1, 2 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. a/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu Banská Bystrica, spis. zn. 5Tos/87/2017 zo dňa 12.09.2017 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.*

2. Zrušuje sa v celom rozsahu Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica, spis. zn. 5Tos/87/2017 zo dňa 12.09.2017 a vec sa vracia Krajskému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Krajský súd Banská Bystrica je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o.“

Sťažovateľ súčasne požiadal o vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s ustanovením § 25 zákona o ústavnom súde bola sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokovaná na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu. V rámci samotného predbežného prerokovania sťažnosti prihliadal ústavný súd na vymedzenie jeho právomoci v čl. 127 ods. 1 ústavy. Označené ustanovenie limituje právomoc ústavného súdu

vo vzťahu k ostatným orgánom verejnej moci princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť tým, že krajský súd neuznal jeho argumenty formulované v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, ktorým vyslovil, že sa odsúdený ████████ v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody neosvedčil, zvyšok uloženého trestu odňatia slobody z rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 9 T 1/2005 z 24. marca 2005 vykoná a zamietol jeho sťažnosť.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom...

Ústavný súd z obsahu uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 Tos 87/2017 z 12. septembra 2017 zistil, že sťažovateľova sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o povinnosti vykonať zvyšok trestu bola zamietnutá z týchto dôvodov:

«Z obsahu trestného spisu je nepochybné, že odsúdený bol podmiennečne prepustený uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4PP/111/2010 zo dňa 25.09.2010 z výkonu trestu odňatia slobody z rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 9T/1/2005 zo dňa 24.03.2015 v celkovej výmere 10 rokov so zaradením do II. NVS. Skúšobná doba mu bola určená na dobu 6 rokov. Skúšobná doba teda začala dňom 23.09.2010 a mala skončiť 23.09.2016.

Počas skúšobnej doby sa odsúdený dňa 12.12.2011 dopustil ďalšej úmyselnej trestnej činnosti, za čo bol trestným rozkazom Okresného súdu Žilina sp. zn. OT/14/2011 zo dňa 14.12.2011 odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody na 4 mesiace so zaradením pre výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia. Bol mu uložený aj trest zákazu činnosti.

V ustanovení § 64 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. (ktorý bolo potrebné použiť v zmysle prechodných ustanovení § 437 ods. 3 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z.) je okrem iného uvedené, že ak podmiennečne prepustený viedol v skúšobnej dobe riadny život a vyhovel uloženým podmienkam, súd vysloví, že sa osvedčí, ináč rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná.

Podľa § 64 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. u podmiennečne prepusteného sa má za to, že trest bol vykonaný dňom, keď došlo k podmiennečnému prepusteniu tiež vtedy, keď súd bez jeho viny neurobil do roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnutie podľa odseku 1.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd mohol urobiť rozhodnutie o osvedčení či neosvedčení počas skúšobnej doby, najneskôr však do 1 roka po ukončení skúšobnej doby. V danom prípade okresný súd rozhodol do roka od skončenia skúšobnej doby po podmiennečnom prepustení, pričom odsúdený sa dopustil počas skúšobnej doby úmyselnej trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený k nepodmienečnému trestu, preto správne okresný súd rozhodol, že zvyšok trestu, z ktorého bol podmiennečne prepustený vykoná.

Čo sa týka námietok odsúdeného, že Okresný súd Banská Bystrica ako súd príslušný na rozhodovanie o osvedčení či neosvedčení sa v skúšobnej dobe dožiadal Okresný súd Žilina o „informatívny výsluch“ odsúdeného, pričom Trestný poriadok takýto inštitút nepozná a preto je tento úkon protizákonný, krajský súd považuje za potrebné uviesť nasledovné. Je faktom, že Trestný poriadok tzv. „informatívny výsluch“ nepozná, ale v danom prípade išlo vlastne len o oboznámenie odsúdeného, o čom bude Okresný súd Banská Bystrica v jeho prípade rozhodovať s tým, či sa chce zúčastniť verejného zasadnutia. Správne napriek tomu okresný súd odsúdeného aj písomne vyrozumel o termíne verejného zasadnutia, pričom upovedomenie bolo odsúdenému doručené dňa 24.07.2017 a verejné zasadnutie sa konalo 03.08.2017, čiže mu bola dodržaná aj 5-dňová zákonná lehota na prípravu na verejné zasadnutie. Odsúdený v prípade, keby chcel sa mohol tohto verejného zasadnutia nepochybne zúčastniť. Tento postup súdu neodporoval zákonu,

nemožno ho síce považovať za úplne štandardný, avšak nemožno ho označiť za protizákonný.

Pokiaľ na dožiadanom súde vykonal tzv. „informatívny výsluch“ vyšší súdny úradník, tak tu je potrebné uviesť, že v zmysle Zákona č. 549/2003 o súdnych úradníkoch môže podľa § 8 ods. 2 písm. b) Tr. zák. v trestnom konaní vyšší súdny úradník vybaviť dožiadanie tak, ako to bolo aj v tomto prípade a takýmto úkonom mohol byť poverený sudcom.»

Ústavný súd posúdil napadnuté uznesenie krajského súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľom označenými právami a konštatuje, že ho nemožno považovať za svojvoľné ani arbitrárne, teda za také, ktoré by popieralo podstatu a zmysel aplikovaných zákonných ustanovení.

K naplneniu obsahu označených práv došlo tým, že krajský súd konal v súlade so zákonom, jeho postup bol aj plne ústavne konformný. Jeho rozhodnutie je zákonné a bez znakov arbitrárnosti. Ústavný súd nemá preto dôvod zasahovať do jeho postupu a rozhodnutia. Samotná skutočnosť, že krajský súd v napadnutom uznesení nesplnil predstavu sťažovateľa, nemôže zakladať porušenie označených práv.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť na predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (napr. návrhom na vydanie dočasného opatrenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2017